

FRANSIZCA ÖĞREN AVEC TAHSİN

Le Passé Simple

Edebiyatın Geçmiş Zamanı

Yazı Dilinde Geçmiş Anlatmak — Tanıma Rehberi

Bu derste neleri öğreneceksin?

- Passé simple nedir? Neden sadece yazıda kullanılır?
 - Passé composé ile ne farkı var?
 - 3 ses kalıbı: -a grubu, -i grubu, -u grubu
- En sık karşılaşılabilecek formlar (3. tekil ve çoğul)
- Être, avoir ve temel fiillerin passé simple çekimi
 - Edebiyat metinlerinde tanıma becerisi

fransizcaogren.net

1 Passé Simple Nedir?

Passé simple, Fransızcanın **yazı diline ait** geçmiş zamanıdır. Passé composé ile **aynı anlama** sahip — ikisi de geçmişte olup bitmiş eylemi anlatır. Fark: passé composé konuşmada ve günlük yazıda kullanılırken, passé simple sadece **roman, hikâye, masal, tarih metni ve gazete** gibi yazılı kaynaklarda kullanılır.

Kritik bilgi: Passé simple'ı konuşmada **asla kullanmazsın**. Bir Fransız'a "je mangeai" dersan sana tuhaf bakar! Ama bir roman açtığında her sayfada karşına çıkar. Amacın: **kullanmak değil, tanımak**. Gördüğünde "aa, bu passé simple, geçmiş zaman" diyebilmelisin.

	Konuşma Dili	Yazı Dili
"Yedim"	J'ai mangé. (passé composé)	Je mangeai. (passé simple)
"Gitti"	Il est allé. (passé composé)	Il alla. (passé simple)
"Gördüler"	Ils ont vu. (passé composé)	Ils virent. (passé simple)

Gördüğün gibi anlam aynı — sadece form farklı. Passé composé iki parçalı (avoir/être + p.passé), passé simple ise **tek parçalı** (fiil tek başına çekilir, yardımcı fiil yok).

Kodlama: "Passé simple = passé composé'nin tek parça versiyonu. Aynı anlam, farklı kıyafet. Roman kıyafeti."

2 3 Ses Kalıbı: -a, -i, -u

Passé simple'in çekim sistemi 3 ana ses kalıbına ayrılır. Bu kalıpları tanımak, bir metinde passé simple'ı hemen fark etmeni sağlar:

Kalıp 1: -A grubu (1. grup -ER fiilleri)

Tüm -ER fiilleri bu kalıbı izler. Ana ses: **a**.

Kişi	Ek	parler	manger	aller
je	-ai	je parlai	je mangeai	j'allai
tu	-as	tu parlas	tu mangeas	tu allas
il/elle	-a	il parla	il mangea	il alla
nous	-âmes	nous parlâmes	nous mangeâmes	nous allâmes
vous	-âtes	vous parlâtes	vous mangeâtes	vous allâtes
ils/elles	-èrent	ils parlèrent	ils mangèrent	ils allèrent

Kodlama: "-A grubu = AÂÊ sesleri. Hep 'a' sesi etrafında dönüyor."

Kalıp 2: -I grubu (2. grup + bazı 3. grup)

-IR fiilleri (2. grup) ve bazı 3. grup fiiller bu kalıbı izler. Ana ses: **i**.

Kişi	Ek	finir	partir	voir
je	-is	je finis	je partis	je vis
tu	-is	tu finis	tu partis	tu vis
il/elle	-it	il finit	il partit	il vit
nous	-îmes	nous finîmes	nous partîmes	nous vîmes
vous	-îtes	vous finîtes	vous partîtes	vous vîtes
ils/elles	-irent	ils finirent	ils partirent	ils virent

Dikkat: "Je finis" ve "il finit" — présent ile passé simple aynı yazılıyor! Farkı ancak bağlamdan anlarsın. Bir romanda "il finit son repas et sortit" diyorsa bu passé simple. Çünkü "sortit" de passé simple — birlikte kullanılıyor.

Kalıp 3: -U grubu (bazı 3. grup fiiller)

Avoir, pouvoir, vouloir, boire, lire gibi fiiller bu kalıbı izler. Ana ses: **u**.

Kişi	Ek	avoir	pouvoir	boire
je	-us	j'eus	je pus	je bus
tu	-us	tu eus	tu pus	tu bus
il/elle	-ut	il eut	il put	il but
nous	-ûmes	nous eûmes	nous pûmes	nous bûmes
vous	-ûtes	vous eûtes	vous pûtes	vous bûtes
ils/elles	-urent	ils eurent	ils purent	ils burent

Kodlama: "3 ses kalıbı = A-İ-U. -ER fiilleri A sesi, -IR fiilleri İ sesi, 3. grup düzensizlerin çoğu U sesi."

3 Être ve Avoir: Tam Çekim

Kişi	Être	Avoir
je	fus	eus
tu	fus	eus
il/elle	fut	eut

nous	fûmes	eûmes
vous	fûtes	eûtes
ils/elles	furent	eurent

En sık göreceğin formlar: Romanlarda genellikle 3. kişi kullanılır. Bu yüzden en çok **il fut / il eut** (tekil) ve **ils furent / ils eurent** (çoğul) formlarını görürsün. Bu 4 formu tanırsan çoğu metni anlarsın.

4 En Sık Karşılaşacağın Fiiller

Romanlarda en çok 3. tekil (il/elle) ve 3. çoğul (ils/elles) formlarını görürsün. İşte en yaygın fiiller ve bu formları:

Fiil	Anlam	il/elle	ils/elles	Kalıp
être	olmak	fut	furent	U
avoir	sahip olmak	eut	eurent	U
faire	yapmak	fit	firent	I
dire	söylemek	dit	dirent	I
voir	görmek	vit	virent	I
prendre	almak	prit	prirent	I
venir	gelmek	vint	vinrent	I
pouvoir	yapabilmek	put	purent	U
vouloir	istemek	voulut	voulurent	U
savoir	bilmek	sut	surent	U
devoir	zorunda olmak	dut	durent	U
aller	gitmek	alla	allèrent	A
mourir	ölmek	mourut	moururent	U
naître	doğmak	naquit	naquirent	I
écrire	yazmak	écrivit	écrivirent	I
mettre	koymak	mit	mirent	I

Tanım ipuçları: Romanda garip görünen bir fiil formu gördüğünde, son harflere bak: **-a / -èrent** = A kalıbı. **-it / -irent** = İ kalıbı. **-ut / -urent** = U kalıbı. Bu 6 son eki tanımak seni %90 doğru cevaba götürür.

5 Passé Composé vs Passé Simple

	Passé Composé	Passé Simple
Anlam	Geçmişte bitti	Geçmişte bitti (aynı!)
Yapı	İki parça (avoir/être + p.p.)	Tek parça (fiil çekilir)
Kullanım	Konuşma + yazı	Sadece yazı (edebiyat)
Örnek	J'ai mangé.	Je mangeai.
Sıklık	Her gün kullanılır	Romanlarda karşına çıkar
Amacın	Kullanmak + anlamak	Tanımak + anlamak

6 Edebiyattan Örnekler

→ **Il ouvrit la porte et entra dans la chambre.**

Kapıyı açtı ve odaya girdi.

→ **Elle regarda par la fenêtre et vit un homme.**

Pencereden baktı ve bir adam gördü.

→ **Ils partirent à l'aube et arrivèrent le soir.**

Şafakta yola çıktılar ve akşam vardılar.

→ **Le roi fut très content et donna une fête.**

Kral çok mutlu oldu ve bir şölen verdi.

→ **L'enfant naquit un jour d'hiver et grandit dans un petit village.**

Çocuk bir kış günü doğdu ve küçük bir köyde büyüdü.

→ **Soudain, il comprit tout. Il prit son manteau et sortit.**

Birden her şeyi anladı. Paltosunu aldı ve çıktı.

Fark ettin mi? Bu cümlelerin hepsinde olaylar art arda sıralanıyor: açtı → girdi, baktı → gördü, çıktılar → vardılar. Passé simple olayları **zincirleme** anlatır — tıpkı bir film senaryosu gibi sahne sahne ilerler.

7 Tanım Rehberi: 3 Adım

Bir metinde tanımadığın bir fiil formu gördüğünde şu 3 adımı izle:

Adım 1: Son harflere bak. -a/-èrent, -it/-irent veya -ut/-urent mi?

Adım 2: Evet ise → passé simple. Geçmiş zaman olarak oku.

Adım 3: Fiili tanımak için kökü bul. "Il vit" → voir. "Il prit" → prendre. "Il alla" → aller.

Gördüğün	Son harf	Kalıp	Fiil	Anlam
il parla	-a	A	parler	konuştu
il finit	-it	I	finir	bitirdi
il vit	-it	I	voir	gördü
il fut	-ut	U	être	oldu
il eut	-ut	U	avoir	sahip oldu
ils allèrent	-èrent	A	aller	gittiler
ils virent	-irent	I	voir	gördüler
ils purent	-urent	U	pouvoir	yapabildiler

8 Passé Simple + Imparfait Birlikte

Edebiyat metinlerinde passé simple ile imparfait birlikte kullanılır — tıpkı passé composé + imparfait gibi. Imparfait arka planı kurar, passé simple olayı anlatır:

→ **Il faisait nuit (imparfait — arka plan). La lune brillait (imparfait — tasvir). Soudain, un homme apparut (passé simple — olay).**

Gece olmuştu. Ay parlıyordu. Birden bir adam belirdi.

→ **Marie dormait (imparfait) quand le téléphone sonna (passé simple).**

Marie uyuyordu, telefon çaldı.

Aynı sinema kuralı: Imparfait = sahne, dekor, arka plan. Passé simple = olay, aksiyon. Konuşma dilindeki "passé composé + imparfait" mantığıyla birebir aynı — sadece passé composé yerine passé simple var.

9 Mini Özet

Passé simple = yazı dilinin geçmiş zamanı. Passé composé ile aynı anlam, farklı kullanım alanı.

Konuşmada kullanılmaz! Amacın: tanımak, anlamak, gördüğünde çözmek.

3 ses kalıbı: A grubu (-ER fiilleri), I grubu (-IR + bazı 3. grup), U grubu (avoir, pouvoir...).

Tanımaya ipucu: son harflere bak. -a/-èrent = A. -it/-irent = I. -ut/-urent = U.

En sık göreceğin formlar: 3. tekil (il alla, il vit, il fut) ve 3. çoğul (ils allèrent, ils virent).

Imparfait ile birlikte çalışır: imparfait = arka plan, passé simple = olay (sinema kuralı).

Être: il fut / ils furent. Avoir: il eut / ils eurent. Bu 4 formu tanımak çoğu metni açar.

Bu çalışma kâğıdını Tahsin Tan hazırladı.

Fransızcada takıldığınız yer varsa birlikte çalışabiliriz → fransizcaogren.net/iletisim

 [instagram.com/fransizcaogren.avec tahsin](https://www.instagram.com/fransizcaogren.avec tahsin)

 [youtube.com/@fransizcaogrenavec tahsin](https://www.youtube.com/@fransizcaogrenavec tahsin)

 [facebook.com/fransizcaogrenavec tahsin](https://www.facebook.com/fransizcaogrenavec tahsin)

 [tiktok.com/@fransizcaogren0](https://www.tiktok.com/@fransizcaogren0)

 x.com/fransizcaogren0

 bsky.app/profile/fransizcaogren.bsky.social